

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ Ή ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΑ

322. Τα φωνηεντόληκτα ρήματα που έχουν χρονικό χαρακτήρα **α** ή **ε** ή **ο** συναιρούν το φωνήεν αυτό στον ενεστώτα και τον παρατατικό με το ακόλουθο φωνήεν των (ολικών) καταλήξεων και για τούτο λέγονται **συνηρημένα**· λέγονται όμως και **περισπώμενα**, γιατί ο συνηρημένος τύπος τους στο α' πρόσ. της οριστ. του ενεστώτα παίρνει περισπωμένη.

Τα συνηρημένα ρήματα διαιρούνται κατά το χαρακτήρα σε τρεις τάξεις:

στην **α' τάξη** ανήκουν όσα λήγουν σε **-άω** (χαρακτ. **α**): **τιμάω - τιμῶ**·

στη **β' τάξη** ανήκουν όσα λήγουν σε **-έω** (χαρακτ. **ε**): **ποιέω - ποιῶ**·

στη **γ' τάξη** ανήκουν όσα λήγουν σε **-όω** (χαρακτ. **ο**): **δηλόω - δηλῶ**.

1. Ενεστώτας και παρατατικός

323. Τα συνηρημένα ή περισπώμενα ρήματα στον ενεστώτα και τον παρατατικό της ενεργητικής και μέσης φωνής κλίνονται κατά τα επόμενα παραδείγματα:

323 α. Παράδειγμα συνηρημένου ρ. σε -άω (τιμά-ω = τιμῶ· θ. τιμα-)

	<i>Α' Ενεργητική φωνή</i>
Χρόνοι	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(τιμάω) τιμῶ (τιμάεις) τιμᾷς (τιμάει) τιμᾷ (τιμάομεν) τιμῶμεν (τιμάετε) τιμᾶτε (τιμάουσι) τιμῶσι(ν) (τιμάετον) τιμᾶτον (τιμάετον) τιμᾶτον
Παρατατικό	(ἐτίμαον) ἐτίμων (ἐτίμαες) ἐτίμας (ἐτίμαε) ἐτίμα (ἐτιμάομεν) ἐτιμῶμεν (ἐτιμάετε) ἐτιμᾶτε (ἐτίμαον) ἐτίμων

	(ἐτιμάετον) ἐτιμᾶτον (ἐτιμαέτην) ἐτιμάτην	
	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(τιμάω) τιμῶ (τιμάης) τιμᾷς (τιμάῃ) τιμᾷ (τιμάωμεν) τιμῶμεν (τιμάητε) τιμᾶτε (τιμάωσι) τιμῶσι(ν) (τιμάητον) τιμᾶτον (τιμάητον) τιμᾶτον	<div style="text-align: center;"> $\left. \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right\} \alpha'$ τύπος ενικού </div> <div style="text-align: center;"> $\left. \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right\} \beta'$ τύπος ενικού </div> (τιμάοιμι) τιμῶμι (τιμάοις) τιμῶς (τιμάοι) τιμῶ ἢ (τιμαοίην) τιμῶην (τιμαοίης) τιμῶης (τιμαοίῃ) τιμῶῃ (τιμάοιμεν) τιμῶμεν (τιμάοιτε) τιμῶτε (τιμάοιεν) τιμῶεν (τιμάοιτον) τιμῶτον (τιμαοίτην) τιμῶτην

	B' Μέση φωνή
Χρόνοι	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(τιμάομαι) τιμῶμαι (τιμάῃ ἢ -ει) τιμᾷ (τιμάεται) τιμᾶται (τιμαόμεθα) τιμῶμεθα (τιμάεσθε) τιμᾶσθε (τιμᾶονται) τιμῶνται (τιμάεσθον) τιμᾶσθον (τιμάεσθον) τιμᾶσθον
Παρατατικό	(ἐτιμαόμην) ἐτιμώμην (ἐτιμάου) ἐτιμῶ (ἐτιμάετο) ἐτιμᾶτο

	(ἐτιμάομεθα) ἐτιμώμεθα (ἐτιμάεσθε) ἐτιμᾶσθε (ἐτιμάοντο) ἐτιμῶντο (ἐτιμάεσθον) ἐτιμᾶσθον (ἐτιμαέσθην) ἐτιμάσθην		
	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	
Ενεστώτας	(τιμάωμαι) τιμῶμαι (τιμάῃ) τιμᾷ (τιμάηται) τιμᾶται (τιμαώμεθα) τιμώμεθα (τιμάησθε) τιμᾶσθε (τιμᾶνται) τιμῶνται (τιμάησθον) τιμᾶσθον (τιμάησθον) τιμᾶσθον	(τιμαοίμην) τιμῶμην (τιμάοιο) τιμῶο (τιμάοιτο) τιμῶτο (τιμαοίμεθα) τιμώμεθα (τιμάοισθε) τιμῶσθε (τιμάοιντο) τιμῶντο (τιμάοισθον) τιμῶσθον (τιμαοίσθην) τιμῶσθην	
Α' Ενεργητική φωνή			
Χρόνοι	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
Ενεστώτας	— (τίμαε) τίμα (τιμαέτω) τιμάτω — (τιμάετε) τιμᾶτε (τιμαόντων) τιμώντων ή (τιμαέτωσαν) τιμάτωσαν (τιμάετον) τιμᾶτον (τιμαέτων) τιμάτων	(τιμάειν) τιμᾶν (από το τιμά-εν)	(τιμάων) τιμῶν (τιμάουσα) τιμῶσα (τιμάον) τιμῶν γενική: (τιμάοντος) τιμῶντος (τιμαούσης) τιμώσης (τιμάοντος) τιμῶντος
Β' Μέση φωνή			
Χρόνοι	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
Ενεστώτας	— (τιμάου) τιμῶ (τιμαέσθω) τιμάσθω — (τιμάεσθε) τιμᾶσθε (τιμαέσθων) τιμάσθων ή (τιμαέσθωσαν) τιμάσθωσαν (τιμάεσθον) τιμᾶσθον (τιμαέσθων) τιμάσθων	(τιμάεσθαι) τιμᾶσθαι	(τιμαόμενος) τιμώμενος (τιμαομένη) τιμωμένη (τιμαόμενον) τιμώμενον

323 β. Παράδειγμα συνηρημένου ρήματος σε -έω (ποιέ-ω = ποιῶ· θ. ποιε-)

	<i>A' Ενεργητική φωνή</i>
Χρόνοι	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(ποιέω) ποιῶ (ποιέεις) ποιεῖς (ποιέει) ποιεῖ (ποιέομεν) ποιοῦμεν (ποιέετε) ποιεῖτε (ποιέουσι) ποιοῦσι(ν) (ποιέετον) ποιεῖτον (ποιέετον) ποιεῖτον
Παρατατικός	(ἐποιέον) ἐποιοῦν (ἐποιέεις) ἐποιοεῖς (ἐποιέει) ἐποιοεῖ (ἐποιέομεν) ἐποιοῦμεν (ἐποιέετε) ἐποιεῖτε (ἐποιέον) ἐποιοῦν (ἐποιέετον) ἐποιεῖτον (ἐποιεήτην) ἐποιεῖτην
	<i>B' Μέση φωνή</i>
Χρόνοι	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(ποιέομαι) ποιοῦμαι (ποιέῃ ἢ -ει) ποιῇ ἢ -εῖ (ποιέεται) ποιεῖται (ποιεόμεθα) ποιούμεθα (ποιέεσθε) ποιεῖσθε (ποιέονται) ποιοῦνται (ποιέεσθον) ποιεῖσθον (ποιέεσθον) ποιεῖσθον
Παρατατικός	(ἐποιεόμην) ἐποιούμην (ἐποιέου) ἐποιοῦ (ἐποιέετο) ἐποιεῖτο (ἐποιεόμεθα) ἐποιούμεθα (ἐποιέεσθε) ἐποιεῖσθε (ἐποιέοντο) ἐποιοῦντο (ἐποιέεσθον) ἐποιεῖσθον

	(ἐποιεέσθην) ἐποιείσθην
--	-------------------------

Α' Ενεργητική φωνή			
Χρόνοι	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	
ἄνεστώτα	(ποιέω) ποιῶ (ποιέης) ποιῇς (ποιέη) ποιῇ (ποιέωμεν) ποιῶμεν (ποιέητε) ποιῇτε (ποιέωσι) ποιῶσι(ν) (ποιέητον) ποιῇτον (ποιέητον) ποιῇτον	<div style="text-align: center;"> } α' τύπος ενικού (ποιέοιμι) ποιοῖμι (ποιέοις) ποιοῖς (ποιέοι) ποιοῖ ή } β' τύπος ενικού (ποιεοίην) ποιοίην (ποιεοίης) ποιοίης (ποιεοίη) ποιοίη (ποιέοιμεν) ποιοῖμεν (ποιέοιτε) ποιοῖτε (ποιέοιεν) ποιοῖεν (ποιέοιτον) ποιοῖτον (ποιεοίτην) ποιοίτην </div>	
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
ἄνεστώτα	— (ποίη) ποίει (ποιέτω) ποιείτω — (ποιέετε) ποιεῖτε (ποιούντων) ποιούντων ή (ποιέετωσαν) ποιείτωσαν (ποιέετον) ποιεῖτον (ποιέετων) ποιείτων	(ποιέ-εν) ποιεῖν	(ποιέων) ποιῶν (ποιέουσα) ποιοῦσα (ποιέον) ποιοῦν γενική: (ποιέοντος) ποιοῦντος (ποιεούσης) ποιοούσης (ποιέοντος) ποιοῦντος

B' Μέση φωνή			
Χρόνοι	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ		ΕΥΚΤΙΚΗ
νεστώτο	(ποιέωμαι) ποιῶμαι (ποιέη) ποιῇ (ποιέηται) ποιῇται (ποιεώμεθα) ποιῶμεθα (ποιέησθε) ποιῇσθε (ποιέωνται) ποιῶνται (ποιέησθον) ποιῇσθον (ποιέησθον) ποιῇσθον		(ποιεοίμην) ποιοίμην (ποιέοιο) ποιοῖο (ποιέοιτο) ποιοῖτο (ποιεοίμεθα) ποιοίμεθα (ποιέοισθε) ποιοῖσθε (ποιέοιντο) ποιοῖντο (ποιέοισθον) ποιοῖσθον (ποιεοίσθην) ποιοίσθην
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
νεστώτο	— (ποιέου) ποιοῦ (ποιεέσθω) ποιείσθω — (ποιέεσθε) ποιεῖσθε (ποιεέσθων) ποιεῖσθων ἢ (ποιεέσθωσαν) ποιεῖσθωσαν (ποιέεσθον) ποιεῖσθον (ποιεέσθων) ποιεῖσθων	 (ποιέεσθαι) ποιεῖσθαι	(ποιεόμενος) ποιούμενος (ποιεομένη) ποιουμένη (ποιεόμενον) ποιούμενον

323 γ. Παράδειγμα συνηρημένου ρ. σε -όω (δηλό-ω = δηλῶ· θ. δηλο-)

A'. Ενεργητική φωνή	
Χρόνοι	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(δηλόω) δηλῶ (δηλόεις) δηλοῖς (δηλόει) δηλοῖ (δηλόομεν) δηλοῦμεν (δηλόετε) δηλοῦτε (δηλόουσι) δηλοῦσι(ν) (δηλόετον) δηλοῦτον (δηλόετον) δηλοῦτον
Γατατατικό	(ἐδήλοον) ἐδήλουν

	(έδήλοες) έδήλους (έδήλοε) έδήλου (έδηλόομεν) έδηλοῦμεν (έδηλόετε) έδηλοῦτε (έδήλοον) έδήλουν (έδηλόετον) έδηλοῦτον (έδηλοέτην) έδηλούτην	
	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(δηλόω) δηλῶ (δηλόης) δηλοῖς (δηλόη) δηλοῖ (δηλόωμεν) δηλῶμεν (δηλόητε) δηλῶτε (δηλόωσι) δηλῶσι(ν) (δηλόητον) δηλῶτον (δηλόητον) δηλῶτον	<div> } α΄ τύπος ενικού (δηλόοιμι) δηλοῖμι (δηλόοις) δηλοῖς (δηλόοι) δηλοῖ ή </div> <div> } β΄ τύπος ενικού (δηλοοίην) δηλοίην (δηλοοίης) δηλοίης (δηλοοίη) δηλοίη (δηλόοιμεν) δηλοῖμεν (δηλόοιτε) δηλοῖτε (δηλόοιεν) δηλοῖεν (δηλόοιτον) δηλοῖτον (δηλοοίτην) δηλοίτην </div>

	B΄. Μέση φωνή
Χρόνοι	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
Ενεστώτας	(δηλόομαι) δηλοῦμαι (δηλόη ή -ει) δηλοῖ (δηλόεται) δηλοῦται (δηλοόμεθα) δηλούμεθα (δηλόεσθε) δηλοῦσθε (δηλόονται) δηλοῦνται

	(δηλόεσθον) δηλοῦσθον (δηλόεσθον) δηλοῦσθον		
Παρατατικό	(ἐδηλοόμην) ἐδηλούμην (ἐδηλόου) ἐδηλοῦ (ἐδηλόετο) ἐδηλοῦτο (ἐδηλοόμεθα) ἐδηλούμεθα (ἐδηλόεσθε) ἐδηλοῦσθε (ἐδηλόοντο) ἐδηλοῦντο (ἐδηλόεσθον) ἐδηλοῦσθον (ἐδηλοέσθην) ἐδηλούσθην		
	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	
Ενεστώτα	(δηλώωμαι) δηλῶμαι (δηλόη) δηλοῖ (δηλόηται) δηλῶται (δηλωώμεθα) δηλῶμεθα (δηλόησθε) δηλῶσθε (δηλόωνται) δηλῶνται (δηλόησθον) δηλῶσθον (δηλόησθον) δηλῶσθον	(δηλοοίμην) δηλοίμην (δηλόοιο) δηλοῖο (δηλόοιτο) δηλοῖτο (δηλοοίμεθα) δηλοίμεθα (δηλόοισθε) δηλοῖσθε (δηλόοιντο) δηλοῖντο (δηλόοισθον) δηλοῖσθον (δηλοοίσθην) δηλοίσθην	
Α'. Ενεργητική φωνή			
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
Ενεστώτα	— (δήλοε) δήλου (δηλοέτω) δηλούτω — (δηλόετε) δηλοῦτε (δηλοόντων) δηλούντων ή (δηλοέτωσαν) δηλούτωσαν (δηλόετον) δηλοῦτον (δηλοέτων) δηλούτων	(δηλό-εν) δηλοῦν	(δηλόων) δηλῶν (δηλόουσα) δηλοῦσα (δηλόον) δηλοῦν γενική: (δηλόοντος) δηλοῦντος (δηλοούσης) δηλούσης (δηλόοντος) δηλοῦντος

Β'. Μέση φωνή			
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ

νεστώτα	(δηλόου) δηλοῦ (δηλοέσθω) δηλούσθω	(δηλόεσθαι) δηλοῦσθαι	(δηλοόμενος) δηλούμενος (δηλοομένη) δηλουμένη (δηλοόμενον) δηλούμενον
	(δηλόεσθε) δηλοῦσθε (δηλοέσθων) δηλούσθων ή (δηλοέσθωσαν) δηλούσθωσαν (δηλόεσθον) δηλοῦσθον (δηλοέσθων) δηλούσθων		

Παρατηρήσεις

α) Συνηρημένα ρήματα σε -άω

324. Στα συνηρημένα ρήματα που ανήκουν στην α' τάξη (σε -άω) γίνονται οι ακόλουθες συναιρέσεις φωνηέντων:

1) $\alpha + \epsilon \text{ ή } \alpha + \eta = \bar{\alpha}$: τίμαε = τίμα, τιμάητε = τιμᾶτε.

2) $\alpha + \epsilon\iota \text{ ή } \alpha + \eta = \alpha$: τιμάει = τιμᾶ, τιμάη = τιμᾶ.

3) $\alpha + \omicron \text{ ή } \alpha + \omega \text{ ή } \alpha + \omicron\upsilon = \omega$: τιμάομεν =

τιμῶμεν, τιμάωσι = τιμῶσι, τιμάουσι = τιμῶσι.

4) $\alpha + \omicron\iota = \omega$: τιμάοιμι = τιμῶμι.

Έτσι από τη συναίρεση του χαρακτήρα α με το επόμενο φωνήεν των (ολικών) καταλήξεων προκύπτουν οι φθόγγοι $\bar{\alpha}$ (ή α) και ω (ή ω).

325. Τα ρ. ζῶ, πεινῶ, διψῶ και χρῶμαι (= μεταχειρίζομαι) έχουν χαρακτήρα η και όχι α (ζή-ω, πεινή-ω, διψή-ω, χρή-ομαι).

Κλίνονται γενικά στον ενεστώτα και τον παρατατικό κατά τα ρήματα σε -άω, έχουν όμως η (ή η), όπου τα ρήματα σε -άω έχουν $\bar{\alpha}$ (ή α):

Το ρ. ζῶ

Οριστ. και υποτ. ενεστ. (ζή-ω) ζῶ, ζῆς, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι(ν).

Οριστ. παρατ. (ἐ-ζή-ον) ἐζων, ἐζης, ἐζη, ἐζῶμεν, ἐζῆτε, ἐζων.

Ευκτ. ενεστ. (ζή-οίν) ζῶην, ζῶης, ζῶη, ζῶμεν, ζῶτε, ζῶεν.

Προστ. ενεστ. μόνο β' εν. (ζῆ-ε) ζῆ και γ' εν. (ζή-έτω) ζήτω.

Απαρ. ενεστ. (ζῆ-εν) ζῆν. Μετ. ενεστ. (ζή-ων) ζῶν, ζῶσα, ζῶν.

Το ρ. πεινῶ και διψῶ.

Οριστ. και υποτ. ενεστ. (πεινή-ω) πεινῶ, πεινῆς, πεινῆ κτλ.

Οριστ. παρατ. (ἐ-πείνη-ον) ἐπείνων, ἐπείνης, ἐπείνη κτλ.

Ευκτ. ενεστ. (πεινη-οίην) πεινώην, πεινώης, πεινώη κτλ.

Προστ. ενεστ. (πείνη-ε) πείνη, πεινήτω, πεινήτε, πεινώντων κτλ.

Απαρ. ενεστ. (πεινῆ-εν) πεινῆν. Μετ. ενεστ. (πεινή-ων) πεινῶν, -ῶσα, -ῶν.

Έτσι και (διψή-ω) διψῶ, διψῆς, διψῆ κτλ.

Το ρ. χρῶμαι

Οριστ. ενεστ. (χρή-ομαι)

χρῶμαι, χρῆ, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρῶνται.

παρατ. (έ-χρη-όμην)
 έχρώμην, έχρῶ, έχρῆτο, έχρώμεθα, έχρῆσθε, έχρῶντο.
 Υποτ. ενεστ. (χρή-ωμαι) χρῶμαι, χρῆ, χρῆται κτλ.
 Ευκτ. ενεστ. (χρη-οίμην) χρώμην, χρῶο, χρῶτο, χρώμεθα, χρῶσθε, χρῶντο.
 Προστ. ενεστ. (χρή-ου) χρῶ, χρήσθω, χρῆσθε, χρήσθων ή χρήσθωσαν.
 Απαρ. ενεστ. (χρή-εσθαι) χρῆσθαι. Μετ. (χρη-όμενος) χρώμενος κτλ.

β) Συνηρημένα ρήματα σε -έω

326. Στα συνηρημένα ρήματα που ανήκουν στη β' τάξη (σε -έω) γίνονται οι ακόλουθες συναιρέσεις φωνηέντων:

- 1) ε + ε = ει: ποίεε = ποίει, ποιέετε = ποιεῖτε.
- 2) ε + ο = ου: ποιέομεν = ποιοῦμεν, ποιέον = ποιοῦν.
- 3) το ε με μακρόχρονο φωνήεν ή δίφθογγο συναιρείται στο ίδιο μακρόχρονο φωνήεν ή δίφθογγο: ποιέω = ποιῶ, ποιέητε = ποιῆτε, ποιέεις = ποιεῖς, ποιέοιμι = π οιοῖμι, ποιέουσα = ποιοῦσα, ποιέης = ποιῆς, ποιέ- ουσι = ποιοῦσι.

Έτσι προκύπτουν οι φθόγγοι **ω, η - ῆ, ει, οι και ου.**

327. Τα ρήματα σε -έω με θέμα μονοσύλλαβο συναιρούνται μόνο, όπου μετά το χαρακτήρα ε ακολουθεί άλλο ε ή ει:

Οριστ. ενεστ. πλέω, πλεῖς, πλεῖ, πλέομεν, πλεῖτε, πλέουσι.
 παρατ. ἔπλεον, ἔπλεις, ἔπλει, ἐπλέομεν, ἐπλεῖτε, ἔπλεον.
 Υποτ. ενεστ. πλέω, πλέης, πλέη κτλ.
 Ευκτ. ενεστ. πλέοιμι, πλέοις, πλέοι κτλ.
 Προστ. ενεστ. πλεῖ, πλείτω, πλεῖτε, πλεόντων ή πλείτωσαν.
 Απαρ. ενεστ. πλεῖν. Μετ. ενεστ. πλέων, πλέουσα, πλέον.
 Έτσι και τα ρ. θέω (= τρέχω), νέω (= πλέω), πνέω, ῥέω, χέω (= χύνω)
 κ.ά.

Οριστ.
 ενεστ. δέομαι, δέη (ή δέει), δεῖτε, δεόμεθα, δεῖσθε, δέονται.
 παρατ. ἐδεόμην, ἐδέου, ἐδεῖτο, ἐδεόμεθα, ἐδεῖσθε, ἐδέοντο.
 Υποτ. ενεστ. δέωμαι, δέη, δέηται κτλ.
 Ευκτ. ενεστ. δεοίμην, δέοιο, δέοιτο κτλ.
 Προστ. ενεστ. δέου, δείσθω, δεῖσθε, δείσθων ή δείσθωσαν.
 Απαρ. ενεστ. δεῖσθαι. Μετοχή
 ενεστ. δεόμενος, δεομένη, δεόμενον.

γ) Συνηρημένα ρήματα σε -όω

328. Στα συνηρημένα ρήματα που ανήκουν στην γ' τάξη (σε -όω) γίνονται οι ακόλουθες συναιρέσεις φωνηέντων:

1) **ο + ε ή ο + ο ή ο + ου = ου:** δήλοε = δήλου, δηλόομεν = δηλοῦμεν, δηλόουσι = δηλοῦσι·

2) **ο + η ή ο + ω = ω:** δηλόητε = δηλῶτε, δηλόωσι = δηλῶσι·

3) **ο + ει ή ο + η ή ο + οι = οι:** δηλόει = δηλοῖ, δηλόη = δηλοῖ, δηλό-οι = δηλοῖ.

Έτσι από τη συναίρεση του χαρακτήρα **ο** με το επόμενο φωνήεν των (ολικών) καταλήξεων προκύπτουν οι φθόγγοι **ω, οι και ου**.

329. Το ρ. **ρίγῳ** (= με πιάνει ρίγος, κρυώνω) είχε χαρακτήρα **ω** (θ. **ρίγ-**) και για τούτο, όταν συναιρείται, έχει **ω** και **ῳ**, όπου τα ρήματα σε **-ῳ** έχουν **ου ή οι** (δηλ. συναιρεί το χαρακτήρα **ω** με το επόμενο φωνήεν των (ολικών) καταλήξεων παντού σε **ω** και **ῳ**):

Οριστ.

ενεστ. (**ρίγῳ-ω**)

ρίγῳ, ρίγῳς, ρίγῳ, ρίγῳμεν, ρίγῳτε, ρίγῳσι(ν)·

παρ. (**ἐρρίγῳ-ον**)

ἐρρίγων, ἐρρίγως, ἐρρίγω, ἐρριγῳμεν, ἐρριγῳτε, ἐρρίγων.

Υποτ. (**ρίγῳ-ω**) **ρίγῳ, ρίγῳς, ρίγῳ** κτλ.

Ευκτ. (**ρίγῳ-οίην**) **ρίγῳην, ρίγῳης, ρίγῳη** κτλ.

Προστ. δεν έχει. Απαρ. (**ρίγῳ-εν**) **ρίγῳν.** Μετ. (**ρίγῳ-ων**) **ρίγῳν,** γεν. **ρίγῳντος** κτλ.

2. Οι άλλοι χρόνοι

330. Τα συνηρημένα ρήματα, όπως και τα λοιπά φωνηεντόληκτα (βλ. § 290), σχηματίζουν τους άλλους χρόνους εκτός από τον ενεστώτα και τον παρατατικό, αφού προστεθούν στο ρηματικό θέμα οι σχετικές (φαινομενικές) καταλήξεις.

Αλλά στους χρόνους αυτούς ο βραχύχρονος χαρακτήρας του θέματος κανονικά εκτείνεται εμπρός από το σύμφωνο των καταλήξεων (πβ. § 62, 7, β), δηλαδή:

1. Το ᾱ εκτείνεται σε η:

τιμῳ (θ. **τιμα-**) **τιμή-σω, ἐ-τίμη-σα, τε-τίμη-κα, ἐ-τε-τιμή-κειν**·

τιμή-σομαι, ἐ-τιμη-σάμην, τιμη-θήσομαι, ἐ-τιμή-θην, τε-τίμη-μαι, ἐ-τε-τιμή-μην (έτσι και στα παράγωγα: **τιμη-τός, τιμη-τέος, τιμη-τής, τίμη-μα** κτλ.).

2. Το ε εκτείνεται σε η:

ποιῳ (θ. **ποιε-**), **ποιή-σω, ἐ-ποίη-σα, πε-ποίη-κα, ἐ-πε-ποιή-κειν**·

ποιή-σομαι, ἐ-ποιη-σάμην, ποιη-θήσομαι, ἐ-ποιή-θην, πε-ποίη-μαι, ἐ-πε-ποιή-μην (έτσι και: **ποιη-τός, ποιη-τέος, ποιη-τής, ποίη-σις, ποίη-μα** κτλ.).

3. Το ο εκτείνεται σε ω:

δηλῶ (θ. δηλο-) δηλώ-σω, ἐ-δήλω-σα, δε-δήλω-κα, ἐ-δε-δηλώ-κειν· δηλώ-σομαι, ἐ-δηλω-σάμην, δηλω-θήσομαι, ἐ-δηλώ-θην, δε-δήλω-μαι, ἐ-δε-δηλώ-μην (έτσι και: δηλω-τός, δηλω-τέος, δήλω-σις κτλ.).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΜΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ Ή ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ

331. Αντίθετα με τον προηγούμενο γενικό κανόνα (§ 330):

1. Τα συνηρημένα ρήματα σε -ᾶ́ω που εμπρός από το χαρακτήρα έχουν το φθόγγο ε ή ι ή ρ εκτείνουν το χαρακτήρα ᾶ σε ᾱ (και όχι σε η) εμπρός από το σύμφωνο των καταλήξεων.

2. Μερικά συνηρημένα ρήματα φυλάγουν το βραχύχρονο χαρακτήρα α ή ε ή ο σε όλους τους χρόνους ή σε ορισμένους απ' αυτούς.

3. Μερικά συνηρημένα ρήματα ή φυλάγουν ή εκτείνουν το βραχύχρονο χαρακτήρα, αλλά συγχρόνως παίρνουν και το φθόγγο σ στο τέλος του θέματος σε ορισμένους χρόνους (ή γιατί εξαρχής υπήρχε σ στο θέμα τους ή από αναλογία προς άλλα)· πβ. § 291.

4. Μερικά συνηρημένα ρήματα παρουσιάζουν και άλλες διαφορές ή ανωμαλίες.

Έτσι τα ρήματα αυτά σχηματίζουν τους χρόνους όπως φαίνεται στους παρακάτω πίνακες:

α) Από τα συνηρ. ρ. σε -άω

1. Ρήματα που εκτείνουν το χαρακτ. ᾶ σε ᾱ (με φθόγγο ε ή ι ή ρ εμπρός από το χαρακτήρα)

αἰτιά-ομαι = -ῶμαι (= κατηγορῶ), (θ. αἰτιᾶ-), παρατ. ἡτιᾶόμην -ώμην, μέσ. μέλλ. αἰτιᾶ'-σομαι, μέσ. αόρ. ἡτιᾶ-σάμην, (παθ. μέλλ. αἰτιᾶ-θήσομαι, μεταγ.), παθ. αόρ. ἡτιᾶ'-θην, παρακ. ἡτιᾶ-μαι, υπερσ. ἡτιᾶ'-μην. Ρημ. επίθ. αἰτιᾶ-τέος.

(ἀπο)δειλιά-ω = -ῶ (= εἶμαι δειλός, δεν τολμώ), (θ. δειλιᾶ), παρατ. ἀπ-ε-δειλίᾳον -ων, μέλλ. ἀπο-δειλιᾶ'-σω, αόρ. ἀπ-ε-δειλίᾳ-σα, παρακ. ἀπο-δε-δειλίᾳ-κα. Ρημ. επίθ. ἀπο-δειλιᾶ-τέον.

ἐά-ω = ἐῶ (= αφήνω), (θ. ἐᾶ), παρατ. εἶᾳον -ων, μέλλ. ἐᾶ'-σω, αόρ. εἶᾳ-σα, παρακ. εἶᾳ-κα. Παθ. ἐάομαι-ῶμαι, παρατ. δεν έχει, μέσ.

μέλλ. ως παθ. $\acute{\epsilon}\tilde{\alpha}'$ -σομαι, παθ. αόρ. $\acute{\epsilon}\tilde{\alpha}'$ -θην, παρακ. $\acute{\epsilon}\tilde{\alpha}'$ -μαι. Ρημ. επίθ. $\acute{\epsilon}\tilde{\alpha}$ -τέος.

θηρά-ω = $\tilde{\omega}$ (= κυνηγώ), (θ. $\theta\eta\rho\tilde{\alpha}$ -), παρατ. $\acute{\epsilon}$ -θήραον-ων, μέλλ. $\theta\eta\rho\acute{\alpha}\sigma\omega$, αόρ. $\acute{\epsilon}$ -θήρᾱ-σα παρακ. $\tau\epsilon$ -θήρᾱ-κα, υπερσ. $\acute{\epsilon}$ -τε-θηρᾱ'-κειν. Μέσ. και παθ. $\theta\eta\rho\acute{\alpha}\omicron\mu\alpha\iota$ - $\tilde{\omega}\mu\alpha\iota$ τα λοιπά ποιητ. και μεταγ. Ρημ. επίθ. $\theta\eta\rho\tilde{\alpha}$ -τός, $\theta\eta\rho\tilde{\alpha}$ -τέος. Παράγ. $\theta\eta\rho\tilde{\alpha}$ -τής, $\theta\eta\rho\tilde{\alpha}$ -μα κτλ.

ιά-ομαι = **ἰῶμαι** (= γιατρεύω), (θ. $\acute{\iota}\tilde{\alpha}$ -), παρατ. $\acute{\iota}\tilde{\alpha}\omicron\mu\eta\nu$ - $\acute{\omega}\mu\eta\nu$, μέσ. μέλλ. $\acute{\iota}\tilde{\alpha}'$ -σομαι, μέσ. αόρ. $\acute{\iota}\tilde{\alpha}$ -σάμην, παθ. αόρ. με παθ. διάθ. $\acute{\iota}\tilde{\alpha}'$ -θην. Ρημ. επίθ. $\acute{\iota}\tilde{\alpha}$ -τός, $\acute{\iota}\tilde{\alpha}$ -τέος. Παράγ. $\acute{\iota}\tilde{\alpha}$ -σις, $\acute{\iota}\tilde{\alpha}$ -μα, $\acute{\iota}\tilde{\alpha}$ -τρός κτλ.

2. Ρήματα που φυλάγουν παντού το βραχύχρονο χαρακτ. $\tilde{\alpha}$ και έχουν σ εμπρός από το θ, μ, τ

γελά-ω = - $\tilde{\omega}$ (αρχικό θ. $\gamma\epsilon\lambda\tilde{\alpha}\sigma$ -· απ' αυτό ενεστ. $\gamma\epsilon\lambda\tilde{\alpha}'\sigma$ -ω = $\gamma\epsilon\lambda\tilde{\alpha}'\omega$ - $\tilde{\omega}$ · βλ. § 64, 1) παρατ. $\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\lambda\tilde{\alpha}\omicron\nu$ -ων, μέσ. μέλλ. ως ενεργ. $\gamma\epsilon\lambda\tilde{\alpha}'$ -σομαι (με απλοποίηση από το $\gamma\epsilon\lambda\tilde{\alpha}'\sigma$ -σομαι, αόρ. $\acute{\epsilon}$ -γέλᾱ-σα (από το $\acute{\epsilon}$ -γέλᾱσ-σα). Παθ. (κατα) $\gamma\epsilon\lambda\tilde{\alpha}'$ -ομαι - $\tilde{\omega}\mu\alpha\iota$, αόρ. $\acute{\epsilon}$ -γελᾱ'-σ-θην, παρακ. $\gamma\epsilon$ -γέ-λᾱσ-μαι. Ρημ. επίθ. κατα-γέλᾱσ-τος.

σπά-ω = **σπῶ** (αρχ. θ. $\sigma\pi\alpha\sigma$ -· πβ. $\gamma\epsilon\lambda\acute{\alpha}\omega$ - $\tilde{\omega}$), παρατ. $\acute{\epsilon}\sigma\pi\tilde{\alpha}\omicron\nu$ -ων, μέλλ. $\sigma\pi\tilde{\alpha}'\sigma\omega$ (από το $\sigma\pi\tilde{\alpha}'\sigma$ -σω), αόρ. $\acute{\epsilon}$ -σπᾱ-σα (από το $\acute{\epsilon}$ -σπᾱσ-σα). Παθ. $\sigma\pi\tilde{\alpha}'\omicron\mu\alpha\iota$ - $\tilde{\omega}\mu\alpha\iota$, παρατ. $\acute{\epsilon}$ -σπᾱόμην - $\acute{\omega}\mu\eta\nu$, μέσ. μέλλ. $\sigma\pi\tilde{\alpha}'$ -σομαι (από το $\sigma\pi\tilde{\alpha}'\sigma$ -σομαι), μέσ. αόρ. $\acute{\epsilon}$ -σπᾱ-σάμην (από το $\acute{\epsilon}$ -σπᾱσ-σάμην), παρακ. $\acute{\epsilon}$ -σπᾱ-σ-μαι. Ρημ. επίθ. $\acute{\alpha}\nu\acute{\alpha}$ -σπᾱσ-τος, $\acute{\alpha}$ -διά-σπᾱσ-τος κτλ.

χαλᾶ'-ω = - $\tilde{\omega}$ (= χαλαρώνω), (αρχ. θ. $\chi\alpha\lambda\tilde{\alpha}\sigma$ -· πβ. $\gamma\epsilon\lambda\acute{\alpha}\omega$ - $\tilde{\omega}$), παρατ. $\acute{\epsilon}\chi\acute{\alpha}\lambda\tilde{\alpha}\omicron\nu$ -ων, αόρ. $\acute{\epsilon}$ -χάλᾱ-σα (από το $\acute{\epsilon}$ -χάλᾱσ-σα). Παθ. $\chi\alpha\lambda\tilde{\alpha}'\omicron\mu\alpha\iota$ - $\tilde{\omega}\mu\alpha\iota$, παθ. αόρ. $\acute{\epsilon}$ -χαλᾱ'-σ-θην.

3. Ρήματα που έχουν παντού μακρόχρονο χαρακτήρα $\tilde{\alpha}$ και παίρνουν σ μόνο εμπρός από το θ και τ

δρά-ω = **δρῶ** (= κάνω, ενεργώ), (θ. $\delta\rho\tilde{\alpha}$ - και από αναλογία $\delta\rho\tilde{\alpha}\sigma$ -), παρατ. $\acute{\epsilon}\delta\rho\tilde{\alpha}\omicron\nu$ -ων, μέλλ. $\delta\rho\tilde{\alpha}'$ -σω, αόρ. $\acute{\epsilon}$ -δρᾱ-σα, παρακ. $\delta\acute{\epsilon}$ -δρᾱ-κα. Παθ. $\delta\rho\acute{\alpha}\omicron\mu\alpha\iota$ - $\tilde{\omega}\mu\alpha\iota$, $\acute{\epsilon}\delta\rho\tilde{\alpha}\omicron\mu\eta\nu$ - $\acute{\omega}\mu\eta\nu$, αόρ. $\acute{\epsilon}$ -δρᾱ'-σ-θην, παρακ. $\delta\acute{\epsilon}$ -δρᾱ-μαι. Ρημ. επίθ. $\delta\rho\tilde{\alpha}$ -σ-τέον. Παράγ. $\delta\rho\tilde{\alpha}\mu\alpha$, $\delta\rho\tilde{\alpha}$ -σις, $\delta\rho\tilde{\alpha}'$ -σ-της κτλ.

β) Από τα συνηρ. ρ. σε -έω

1. Ρήματα που φυλάγουν παντού ή σε ορισμένους τύπους το βραχύχρονο χαρακτήρα χωρίς να παίρνουν σ

αἰνέω = - $\tilde{\omega}$ (θ. $\acute{\alpha}\acute{\iota}\nu\epsilon$ -), συνηθ. σύνθ. $\acute{\epsilon}\pi\alpha\acute{\iota}\nu\tilde{\omega}$, $\pi\alpha\rho\alpha\acute{\iota}\nu\tilde{\omega}$ κτλ., παρατ. $\acute{\eta}\nu\epsilon\omicron\nu$ -ουν, μέλλ. $\acute{\alpha}\acute{\iota}\nu\acute{\epsilon}$ -σω, αόρ. $\acute{\eta}\nu\epsilon$ -σα, παρακ. $\acute{\eta}\nu\epsilon$ -κα. Παθ. $\acute{\alpha}\acute{\iota}\nu\acute{\epsilon}\omicron\mu\alpha\iota$ - $\omicron\tilde{\delta}\mu\alpha\iota$, παρατ. $\acute{\eta}\nu\acute{\epsilon}\omicron\mu\eta\nu$ - $\omicron\tilde{\delta}\mu\eta\nu$, μέσ. μέλλ. ως ενεργ. $\acute{\alpha}\acute{\iota}\nu\acute{\epsilon}$ -σομαι, παθ. μέλλ. $\acute{\alpha}\acute{\iota}\nu\epsilon$ -θήσομαι, παθ. αόρ. $\acute{\eta}\nu\acute{\epsilon}$ -θην, παρακ. $\acute{\eta}\nu\eta$ -μαι. Ρημ. επίθ. $\acute{\alpha}\acute{\iota}\nu\epsilon$ -τός, $\acute{\alpha}\acute{\iota}\nu\epsilon$ -τέος.

αἰρέ-ω = **-ᾶ** (= πιάνω, κυριεύω), (θ. αἶρε- και *Fελ-*), παρατ. ἤρεον -ουν, μέλλ. αἰρήσω, αόρ. εἶλον (βλ. § 314, 2), παρακ. ἤρη-κα, υπερσ. ἤρή-κειν. (Ως παθ. του αἰρέω χρησιμεύει το ρ. ἀλίσκομαι = πιάνομαι, κυριεύομαι). Μέσ. με ενεργ. σημασία αἰρέομαι -οῦμαι (= εκλέγω, προτιμῶ), παρατ. ἤρεόμην -οῦμην, μέλλ. αἰρή-σομαι, αόρ. β' εἰλ-όμην (βλ. § 314, 2), παρακ. ἤρη-μαι, υπερσ. ἤρή-μην. Παθ. αἰρέομαι -οῦμαι (= εκλέγομαι, προτιμιέμαι), παρατ. ἤρεόμην -οῦμην, μέλλ. αἶρε-θήσομαι, αόρ. ἤρέ-θην, παρακ. ἤρη-μαι, υπερσ. ἤρή-μην, συντελ. μέλλ. ἤρή-σομαι, ἢ ἤρη-μένος ἔσομαι.

Ρημ. επίθ. αἶρε-τός, αἶρε-τέος. Παράγ. αἶρε-σις κτλ.

δέ-ω = **δᾶ** (= δένω), (θ. δε-), παρατ. -έδεον -ουν, μέλλ. δή-σω, αόρ. ἔ-δη-σα, παρακ. δέ-δε-κα, υπερσ. ἐ-δε-δέ-κειν. Παθ. δέομαι -οῦμαι, παρατ. -ε-δε-όμην -οῦμην, παθ. μέλλ. δε-θήσομαι, παθ. αόρ. ἐ-δέ-θην, παρακ. δέ-δε-μαι, υπερσ. ἐ-δε-δέ-μην. Ρημ. επίθ. δε-τός, δε-τέος. Παράγ. δέ-σις, δέ-μα κτλ.

ἐμέω = **ἐμᾶ** (= ξερνώ), (θ. ἐμε-), παρατ. ἤμεον -ουν, αόρ. ἤμε-σα. Παράγ. ἔμε-σις, ἔμετος κτλ.

καλέ-ω = **καλᾶ** (αρχ. θ. καλ-, με πρόσφυμα ε: καλε-, με μετάθεση και έκταση του **α:** κλη-), παρατ. ἐκάλεον -ουν, μέλλ. συνηρημ. καλᾶ (από το καλέ-σω· βλ. § 64, 1), αόρ. ἐ-κάλε-σα, παρακ. κέ-κλη-κα, υπερσ. ἐ-κε-κλή-κειν. Παθ. καλέομαι -οῦμαι, παρατ. ἐκαλεόμην -οῦμην, μέσ. μέλλ. καλοῦμαι (από το καλέ-σομαι· βλ. § 64, 1), μέσ. αόρ. ἐ-καλε-σάμην, παθ. μέλλ. κλη-θήσομαι, παθ. αόρ. ἐ-κλή-θην, παρακ. κέ-κλη-μαι, υπερσ. ἐ-κε-κλή-μην. Ρημ. επίθ. κλη-τός, κλη-τέος. Παράγ. κλη-σις, κλη-τήρ κτλ.

χέ-ω, **χεῖς**, **χεῖ** κτλ.· βλ. § 327 (= χύνω), (θ. χεF- = χευ-, αδύνατο θ. χῦ-), παρατ. -έ-χε-ον (ἐν-έ-χε-ον, ἐν-έ-χεις, ἐν-έ-χει κτλ.), μέλλ. χέ-ω (ὅμοιος με τον ενεστ.), αόρ. -έ-χε-α (ἐν-έ-χε-α, ἐν-έ-χε-ας, ἐν-έ-χε-ε κτλ.). Παθ. χέομαι, παρατ. ἐ-χε-όμην, μέσ. μέλλ. χέ-ομαι (ὅμοιος με τον ενεστ.), μέσ. αόρ. -ε-χε-άμην (ἐν-ε-χε-άμην, ἐν-ε-χέ-ω, ἐν-ε-χέ-ατο κτλ., υποτ. -χέ-ωμαι, μετ. -χε-άμενος), παθ. μέλλ. -χῦ-θήσομαι, παθ. αόρ. ἐ-χῦ'-θην, παρακ. κέ-χυ-μαι, υπερσ. ἐ-κε-χύ-μην. Ρημ. επίθ. χυ-τός. Παράγ. χύσις, χύμα κτλ.

2. Ρήματα που κρατούν παντού το βραχύχρονο χαρακτήρα ε και έχουν ή παίρνουν σ εμπρός από το θ, μ, τ

αἰδέομαι = **-οῦμαι** (= ντρέπομαι, σέβομαι), (θ. αἶδεσ-· ο ενεστ. από το αἰδέσ-ομαι = αἰδέ-ομαι = -οῦμαι· βλ. § 64, 1), παρατ. ἤδεόμην -οῦμην, μέσ. μέλλ. αἰδέ-σομαι (από το αἰδέσ-σομαι), μέσ. αόρ. ἤδε-σάμην (από το ἤδεσ-σάμην), παθ. αόρ. ως μέσ. ἤδέσ-θην, παρακ. ἤδεσ-μαι. Ρημ. επίθ. αἶδεσ-τός, αἶδεσ-τέον. Παράγ. αἶδε-σις, αἰδέ-σιμος κτλ.

ἀκέομαι = -οῦμαι (= θεραπεύω), (θ. ἀκεσ-· ο ενεστ. από το ἀκέσ-ομαι = ἀκέ-ομαι = -οῦμαι· βλ. § 64, 1), μέλλ. ἀκοῦμαι (από το ἀκέσ-ομαι), αόρ. ἤκεσάμην (από το ἤκεσ-σάμην). Ρημ. επίθ. ἀκεστός (ἀνήκεστος).

ἁλέ-ω = -ῶ (= αλέθω), (αρχ. θ. ἁλ-, με πρόσφυμα ε: ἁλε- πβ. καλέω -ῶ), (ποιητ. και μεταγεν. παρατ. ἤλεον -ουν, αόρ. ἤλε-σα, παρακ. με αττ. αναδιπλ. ἁλ-ήλε-κα. Παθ. αόρ. ἤλέ-σ-θην), παρακ. ἁλ-ήλε-(σ)-μαι. Παράγ. ἄλε-σις, ἄλε-σ-μα, ἄλε-σ-μός, ἁλέ-της (= αὐτός που αλέθει, ὄνος ἁλέτης = μυλόπετρα), ἁλε-τρίς (= γυναίκα που αλέθει), ἁλε-τὸς (= ἄλεσμα).

ἄρκέ-ω = -ῶ (αρχ. θ. ἄρκεσ-· ο ενεστ. από το ἄρκέσ-ω = ἄρκέ-ω = -ῶ· βλ. § 64, 1), παρατ. ἤρκεον -ουν, μέλλ. ἄρκέ-σω (από το ἄρκέσ-σω), αόρ. ἤρκε-σα (από το ἤρκεσ-σα). Παθ. ἀρκέομαι -οῦμαι, εὐχρ. το γ' εν. ἀρκεῖται (μεταγεν. παθ. μέλλ. ἀρκεσ-θήσομαι, παθ. αόρ. ἤρκεσ-θην, παρακ. ἤρκεσ-μαι). Παράγ. ἄρκε-σις (= επικουρία, υπηρεσία), ἄρκεσ-μα (= βοήθεια), ἀρκε-τὸς κτλ.

ξέ-ω (= ξύνω), (θ. ξεσ-· ο ενεστ. από το ξέσ-ω = ξέ-ω, βλ. § 64, 1), αόρ. ἔ-ξε-σα (από το ἔ-ξεσ-σα). Ρημ. επίθ. ξεσ-τός, ἄ-ξεσ-τος. Παράγ. ξέ-σις κτλ.

τελέ-ω = -ῶ (= εκτελώ), (αρχ. θ. τελεσ-· ο ενεστ. από το τελέσ-ω = τελέ-ω = -ῶ· βλ. § 64, 1), παρατ. ἐ-τέλε-ον = -ουν, μέλλ. συνηρ. τελεῶ (από το τελέ-σω), αόρ. ἐ-τέλε-σα (από το ἐ-τέλεσ-σα), παρακ. τε-τέλε-κα, υπερσ. ἐ-τε-τελέ-κειν. Παθ. τελέομαι -οῦμαι, παρατ. ἐτελεόμην -ούμην, παθ. μέλλ. τελεσ-θήσομαι, μέσ. αόρ. ἐ-τελε-σάμην (από το ἐ-τελεσ-σάμην), παθ. αόρ. ἐ-τελέσ-θην, παρακ. τε-τέλεσ-μαι, υπερσ. ἐ-τε-τελέσ-μην). Ρημ. επίθ. ἀ-τέλεσ-τος, ἐπι-τελεσ-τέος. Παράγ. τέλε-σις, τελε-τὴ κτλ.

πλέ-ω, πλεῖς, πλεῖ κτλ.· βλ. § 327 (θ. πλεF- = πλεν-, πλε-), παρατ. ἔ-πλε-ον (-εις, -ει κτλ.), μέλλ. μέσ. ως ενεργ. πλεύ-σομαι και δωρικός πλεν-σοῦμαι (-σεῖ, -σεῖται κτλ.), αόρ. ἔ-πλεν-σα, παρακ. πέ-πλεν-κα, υπερσ. ἐ-πε-πλεύ-κειν. Παθ. παρακ. πέ-πλευσ-μαι. Ρημ. επίθ. πλευσ-τός, ἄ-πλευσ-τος, πλευσ-τέον.

πνέ-ω, πνεῖς, πνεῖ κτλ.· βλ. § 327 (θ. πνεF- = πνευ- = πνε-), παρατ. ἔ-πνε-ον (-εις, -ει κτλ.), μέλλ. μέσ. ως ενεργ. πνεύ-σομαι και δωρικός πνευσοῦμαι (-σεῖ, -σεῖται κτλ.), αόρ. ἔ-πνευ-σα, παρακ. πέ-πνευ-κα. Αρχαιότερος τύπος παθ. παρακ. πέ-πνυ-μαι, από αδύνατο θ. πνυ- (= ἔχω πνοή, εἶμαι συνετός). Παράγ. πνευσ-τός, πνεῦ-μα κτλ.

γ) Από τα συνηρ. ρ. σε -όω

1. Ρήματα που κρατούν το βραχύχρονο χαρακτήρα, χωρίς να παίρνουν σ

ἀρό-ω = **-ῶ** (= αλετρίζω, οργώνω), (θ. ἀρο-), αόρ. ἤρο-σα. Παθ. ἀρόομαι -οῦμαι. Ρημ. επίθ. ἀρο-τός. Παράγ. ἄρο-τος, ἄρο-σις, ἀρό-σιμος, ἀρο-τήρ, ἄρο-τρον κτλ.

2. Ρήματα που εκτείνουν το βραχύχρονο χαρακτήρα και παίρνουν σ εμπρός από το θ, μ, τ

χό-ω = **χῶ** (= σκεπάζω με χώμα) (θ. χο-). Ενεστ. χῶ, χοῖς, χοῖ κτλ. (απαρ. χοῦν, συγχοῦν), παρατ. ἔχουν -ουν (-ους, -ου κτλ.), μέλλ. χῶ-σω, αόρ. ἔ-χω-σα, παρακ. κέ-χω-κα. Παθ. -χόομαι -οῦμαι, παρατ. -εχοόμην -ούμην (έχοῦ, ἐχοῦτο κτλ.), παθ. αόρ. ἐ-χῶ-σ-θην, παρακ. κέ-χω-σ-μαι. Ρημ. επίθ. χῶ-σ-τός. Παράγ. χῶ-σις κτλ. Στον ενεστ. υπάρχει και τύπος χών-νυ-μι, κατα τα ρ. σε -μι (χῶσ-νυ-μι, βλ. § 333).

<http://ebooks.edu.gr>